

Raadsvoorstel

Opsteller

Baaren, Mark van

Vergadering van

1 juni 2021

Kenmerk

Z/21/006169 / D/21/006791

Portefeuillehouder

Arjan Noorthoek

Portefeuille

Verkeer en Vervoer

Onderwerp

Snelfietsroute Woerden - Utrecht

Samenvatting

Bij de vaststelling van de begroting 2021-2024 heeft uw raad ingestemd met een strategisch investeringsvolume van € 15 miljoen tot 2030. Daarbij is het college verzocht voor de invulling hiervan separate voorstellen te doen. Door middel van dit raadsvoorstel stellen wij uw raad voor een krediet vrij te geven voor de snelfietsroute Woerden - Utrecht, zodat met de voorbereidende werkzaamheden gestart kan worden.

Gevraagd besluit

1. € 4.315.000,- bruto (€ 1.210.221,- netto) krediet beschikbaar te stellen om de snelfietsroute Woerden - Utrecht te realiseren;
2. De financiële effecten door middel van een begrotingswijziging gefaseerd in de meerjarenbegroting te verwerken;
3. In te stemmen met het niet aansluiten van het snelfietspad op de Cattenbroekertunnel, maar de huidige oversteek voor langzaam verkeer op de Steinhagenseweg van verkeerslichten te voorzien.

Inleiding

De provincie Utrecht wil met het Realisatieprogramma Fiets bewerkstelligen dat in 2028 alle belangrijke werklocaties, middelbare scholen en knooppunten veilig, vlot en comfortabel bereikbaar zijn per fiets. Daarnaast heeft de provincie de ambitie om het fietsgebruik in de hele provincie Utrecht in 2030 te verdubbelen (t.o.v. 2011). De gemeente Woerden onderschrijft deze ambities en stelt in de Verkeersvisie dat de fiets het gewenste vervoermiddel is voor alle verplaatsingen in Woerden en tussen de kernen. Met de opkomst van de elektrische fiets, wordt de actieradius ook groter. Om de bereikbaarheid van de hele regio te waarborgen, is het van belang om in te zetten op directe, herkenbare, samenhangende, comfortabele en verkeersveilige fietsverbindingen. De provincie heeft de middelen uitgetrokken om (een deel van) de kosten van aanleg te subsidiëren. Op 17 december 2020 hebben we de Samenwerkingsovereenkomst met de provincie en de gemeente Utrecht ondertekend, waarmee de afspraken over voorbereiding, aanleg, beheer en onderhoud van de snelfietsroute zijn vastgelegd. Tevens zijn in deze samenwerkingsovereenkomst afspraken gemaakt over de kostenverdeling. Met dit raadsvoorstel vragen we uw raad om het krediet voor het deel van de kosten die ten laste komen van de gemeente Woerden vrij te geven.

Participatieproces

Het project is geïnitieerd door de provincie Utrecht. De afgelopen twee jaar heeft een ambtelijke werkgroep het tracé van de snelfietsroute tot voorlopig ontwerp uitgewerkt. In overleg met de Fietzersbond is gekozen om de snelfietsroute via Harmelen te laten lopen. Naar aanleiding van een ontwerpatelier met bewoners tijdens een avond van het Dorpsplatform Harmelen (26 november 2019) is besloten de route via de Haanwijk, de Uitweg, de Kalverstraat en de Dorpsstraat naar de Harmelerwaard te laten lopen. Het ontwerp bevindt zich nu op het niveau van een voorlopig ontwerp. Tijdens het Dorpsplatform van woensdag 16 september 2020 is een presentatie gegeven over wat dit globaal betekent. In de volgende fase werken we dit verder uit. Bij deze verdere uitwerking worden de belanghebbenden betrokken.

Wat willen we bereiken

De realisatie van de snelfietsroute (SFR) Woerden-Utrecht levert een bijdrage aan de doelstelling om in 2023 50% van alle ritten onder de 15 kilometer op de fiets te laten plaatsvinden. Specifiek draagt deze snelfietsroute bij aan het stimuleren van het fietsgebruik in het woon-werkverkeer, de bereikbaarheid van de regio en aan een gezonde leefomgeving. Het streven is om, na opening van de fietsroute als geheel in 2023, 10% meer fietsgebruik op deze snelfietsroute te krijgen ten opzichte van de situatie dat de snelfietsroute er niet was.

Wat gaan we daarvoor doen

De snelfietsroute loopt van het station in Woerden tot Utrecht Centraal. Wij hebben een deel van de route al gerealiseerd in het kader van de ontwikkeling van Snellerpoort, het Jan Ruijsspad. Bij het omleggen van de Steinhagenseweg/Beneluxlaan wordt tevens het deel van de snelfietsroute tot de Cattenbroekertunnel aangelegd. Die kosten zijn al gedekt en vallen buiten deze kredietaanvraag. Met het krediet dat we nu aanvragen, voeren we de volgende maatregelen uit (zie ook voorlopige ontwerpen en visuals in de bijlagen):

- Aanleg fiets- (en auto-)brug over Cattenbroekertunnel;
- Aanleg 4,0m breed fietspad in rood asfalt van Cattenbroekertunnel tot Breeveldtunnel, achter Minkema locatie Stein en SC Woerden langs. Vanaf de snelfietsroute wordt het mogelijk om het terrein van Minkema op te fietsen;
- Aanleg fietsbrug over Breeveldtunnel;
- Omvormen Veldwijk naar fietsstraat. De Veldwijk wordt hiervoor verbreed naar 4,0m. Vanuit het oogpunt van kosteneffectiviteit van maatregelen is hier gekozen om geen rood asfalt aan te brengen. De inrichting wordt daarmee vergelijkbaar met de huidige Breeveld/Haanwijk. De passeerhavens voor landbouwverkeer (4 stuks) blijven gehandhaafd. Het kruispunt met de Breeveld wordt zodanig vormgegeven dat duidelijk is dat het tracé van de snelfietsroute van de Veldwijk naar Breeveld (en omgekeerd) is;
- De inrichting van de Breeveld en de Haanwijk voldoet. Vanuit het oogpunt van kosteneffectiviteit van maatregelen is hier gekozen om geen rood asfalt aan te brengen;
- Het kruispunt tussen de Haanwijk en de Burgemeester Van Koningsbruggenweg is in eigendom van de provincie. Wij hebben ons er hard voor gemaakt om hier maatregelen te treffen om de verkeersveiligheid voor fietsers te vergroten. Dit mag niet ten koste gaan van de bereikbaarheid van de agrarische bedrijven aan de Haanwijk. De provincie onderzoekt momenteel met een verkeerskundig ontwerper en een veiligheidsdeskundige welke maatregelen hier getroffen kunnen worden. Wanneer hier meer duidelijkheid over is, worden wij geïnformeerd. Vanzelfsprekend informeren wij uw raad daar dan middels een raadsinformatiebrief over;
- De Haanwijk ten oosten van bovengenoemd kruispunt wordt ingericht als fietsstraat. De Haanwijk blijft zo breed als deze nu is, maar over een breedte van 3,50m wordt rood asfalt aangebracht en aan weerszijden daarvan een strook van 0,5m in elementenverharding. De asfaltkussens worden vervangen door fietsvriendelijke drempels. Op het kruispunt met de Willem de Zwijgerlaan wordt een uitritconstructie aangelegd, zodat duidelijk is dat de Haanwijk voorrang heeft op de zijweg;
- Het kruispunt tussen de Haanwijk en de Uitweg wordt heringericht. De route loopt via de Haanwijk naar de Uitweg, dit wordt met de inrichting duidelijk gemaakt. De zuidelijke tak van de Uitweg sluit hier met een uitritconstructie op aan. Daarnaast worden er twee parkeerplaatsen verplaatst, het totale aantal parkeerplaatsen blijft ongewijzigd;
- Ook de Uitweg wordt ingericht als fietsstraat zoals op de Haanwijk. Dit betekent dat de Uitweg wat versmald wordt. Hierdoor ontstaat er tussen de Oude Rijn en de parkeervakken meer ruimte voor groen. Het kruispunt met de Rijnlaan wordt voorzien van een uitritconstructie, zodat ook hier duidelijk is dat de Uitweg voorrang heeft;
- Het kruispunt tussen de Uitweg, de Kerkweg en Kalverstraat wordt omgevormd naar een plateau (drempel op een kruispunt) in rood asfalt;
- De inrichting op de Kalverstraat en de Dorpsstraat blijft ongewijzigd. Zodoende blijft de openbare ruimte er op gericht om prettig te verblijven en heeft het minder een pure verkeersfunctie;
- De wegversmallingen op de Dorpsstraat oost worden zodanig aangepast, dat autoverkeer niet langer op de tegemoetkomende fietsstrook uitkomt wanneer ze deze versmallingen passeren. Hiertoe wordt de fietsstrook enigszins uitgebogen in de berm aan de noordzijde en het trottoir aan de zuidzijde;

- Op het kruispunt Dorpsstraat - Harmelerwaard - Acacialaan worden geen aanpassingen gedaan, omdat de situatie zoals deze er nu ligt duidelijk is. Het ligt op dit kruispunt niet in de lijn der verwachting van weggebruikers om de snelfietsroute, die afbuigt naar de Harmelerwaard, in de voorrang aan te brengen. Daarmee zouden we dan een onveilige situatie creëren;
- De Harmelerwaard wordt ingericht als fietsstraat. De Harmelerwaard wordt daarvoor met 20-30 centimeter verbreed, zodat er over een breedte van 3,50m rood asfalt aangebracht kan worden en aan weerszijden daarvan een strook van 0,5m in elementenverharding. De huidige drempels en plateaus op de Harmelerwaard houden we in stand. Het kruispunt met de Heldamweg wordt voorzien van haaiantanden, zodat duidelijk is dat de Harmelerwaard voorrang heeft op de zijweg. We kiezen er op de Harmelerwaard bewust voor om hier wél rood asfalt aan te brengen, zodat de inrichting aansluit bij de Zandweg op het grondgebied van de gemeente Utrecht. Zodoende merkt de fietser niet dat ze een gemeentegrens passeert;
- We stemmen vanzelfsprekend af met dat project. Wanneer de brug toch aangelegd wordt, is het uitgangspunt dat de snelfietsroute voorrang heeft op het kruisende verkeer. Dit moet uiteraard wel op een verkeersveilige manier kunnen gebeuren.

Argumenten

1. € 4.315.000,- bruto (1.210.221,- netto) krediet beschikbaar te stellen om de snelfietsroute Woerden - Utrecht te realiseren en

2. De financiële effecten door middel van een begrotingswijziging gefaseerd in de meerjarenbegroting te verwerken, omdat:

- dit bijdraagt aan de doelstelling om in 2023 50% van alle verplaatsingen onder de 15 kilometer per fiets te laten plaatsvinden, wat positief is voor de bereikbaarheid van de hele regio;
- De route verbindt de belangrijke steden Woerden en Utrecht op een directe manier. Samen met de tussenliggende kernen (Harmelen, Vleuten en De Meern) biedt deze route, wanneer ingericht als snelfietsroute, veel potentie om meer mensen op de fiets te krijgen. Het is een aantrekkelijke route voor woon-werkverkeer en doordat de route continu het water volgt, ook recreatief aansprekend.
- In de samenwerkingsovereenkomst is een kostenverdeling afgesproken. De provincie subsidieert de aanleg van nieuwe infrastructuur en aanpassing van bestaande infrastructuur voor 65% en de aanleg van nieuwe kunstwerken (overkluizingen Cattenbroekertunnel en Breeveldtunnel) voor 90%. Het totale subsidiebedrag van de provincie is € 3.104.779,-;
- We maken zoveel mogelijk werk-met-werk, waardoor het deel van de kosten voor realisatie van het snelfietspad bij Snellerpoort deels uit de subsidie van de provincie wordt gedekt en deels uit de GREX Snellerpoort. De totale kosten voor het aanbrengen van de twee fietsbruggen over de bestaande tunnels en het realiseren van het fietspad bedragen circa € 1,9 miljoen: € 1,5 miljoen wordt gesubsidieerd door de provincie Utrecht en € 400.000 wordt verrekend met de GREX Snellerpoort;
- Het resterende krediet, netto € 1.210.221,-, komt voor rekening van de gemeente Woerden;
- Bij de vaststelling van de begroting 2021-2024 heeft de raad ingestemd met een strategisch investeringsvolume van € 15 miljoen tot 2030. Daarbij is het college verzocht voor de invulling hiervan separate voorstellen te doen.
- In de begroting is een krediet geraamd van € 3.733.000,- voor de realisatie van het snelfietspad. We vragen nu € 1.210.221,- aan. Een besparing van € 2.522.779,- ten opzichte van het oorspronkelijk gereserveerde bedrag. Deze besparing komt door een hoger subsidiebedrag (90% subsidie voor kunstwerken in plaats van 65%) vanuit de Provincie en door versoeringen in het voorlopig ontwerp (zwart asfalt in plaats van rood asfalt op Veldwijk, inrichting Breeveld/Haanwijk niet veranderen) en door een bijdrage vanuit de GREX Snellerpoort;
- Het krediet van € 1.210.221,- is inclusief € 300.000,- voor de aanleg van openbare verlichting en de bijbehorende infrastructuur en inclusief VAT-kosten. Het bedrag voor openbare verlichting is een globale inschatting, in de volgende fase wordt dit bedrag aan de hand van een verlichtingsplan verder uitgewerkt en onderbouwd;
- Er is rekening gehouden met de kosteneffectiviteit van de maatregelen. Op de Veldwijk, Breeveld en Haanwijk (ten westen van de Van Koningsbruggenweg) wordt geen rood asfalt aangebracht. Wanneer dat wel gedaan zou worden, zouden de totale kosten met circa € 1 miljoen toenemen. De Veldwijk wordt verbreed en de huidige inrichting van de Breeveld en de Haanwijk in combinatie met de lage intensiteiten van het autoverkeer voldoet aan de minimale eisen van een snelfietsroute.

3. In te stemmen met het niet aansluiten van het snelfietspad op de Cattenbroekertunnel, maar de huidige oversteek voor langzaam verkeer op de Steinhagenseweg van verkeerslichten te voorzien, omdat;

- Er is onderzocht in hoeverre het wenselijk is om vanaf het snelfietspad een aansluiting te maken op de Cattenbroekertunnel, zodat leerlingen en bezoekers van het Minkema en SC Woerden uit Staatslieden, Waterrijk, Snellerpoort, Montfoort en/of Linschoten niet langer gelijkvloers de Steinhagenseweg over hoeven te steken. Op

basis van expert judgement en advies van de Fietzersbond is het oordeel dat dit voor een groot deel van de fietsers niet aantrekkelijk is, waardoor zij een andere oversteek gaan zoeken. Dat komt de verkeersveiligheid niet ten goede.

- Bovendien heeft de provincie geoordeeld dat een aansluiting van de snelfietsroute op de Cattenbroekertunnel een wens van de gemeente is en dat deze aansluiting daarmee niet in aanmerking komt voor subsidie. De kosten, à € 700.000,-, zouden daarmee volledig voor rekening van de gemeente komen.
- Bovenstaande heeft geleid tot de keuze om geen aansluiting van de de snelfietsroute op de Cattenbroekertunnel te realiseren, maar de huidige oversteek voor langzaam verkeer naar het Minkema en SC Woerden van verkeerslichten te voorzien. Wij werken dit momenteel, opnieuw in overleg met de Fietzersbond, uit. Wanneer er meer duidelijkheid is over de inrichting van deze oversteek, informeren wij u hier over.
- De exacte kosten van deze oversteek zijn nog niet bekend, maar u moet denken aan een orde van grootte van € 250.000,-.
- Voor een oversteek met een verkeerslicht is € 67.500,- subsidie in het kader van de Investeringsimpuls Verkeersveiligheid vanuit het Rijk verkregen.
- Door de oversteek op de Steinhagenseweg te realiseren in plaats van een rechtstreekse aansluiting van het snelfietspad op de Cattenbroekertunnel, vallen de kosten voor de snelfietsroute voor de gemeente circa € 500.000,- lager uit.
- We dienen in een later stadium een kredietaanvraag in of verwerken dit in de Kadernota 2023.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

1. Er zijn alternatieve tracés overwogen

Het is eveneens mogelijk om via de Cattenbroekerplas naar Harmelen en zo richting Utrecht te fietsen. Er is bewust niet gekozen om deze route aan te wijzen als snelfietsroute omdat deze route het Minkema College minder goed aansluit op de snelfietsroute, terwijl dat een zeer belangrijke bestemming is. Een ander alternatief is om via de Breudijk naar Utrecht te fietsen. Behalve dat Harmelen dan maar zeer beperkt wordt aangesloten op de snelfietsroute, komt deze route in Utrecht op een weg uit waar veel verkeerslichten staan. Dat gaat ten koste van het comfort en de aantrekkelijkheid van de route. Daarom is er gekozen voor de route zoals we deze nu presenteren.

2. Het realiseren van het snelfietspad leidt tot hogere onderhoudskosten.

Voor de realisatie van het snelfietspad zijn gronden aangekocht van Prorail. Daarnaast wordt nieuwe infrastructuur aangelegd. Dit betekent areaaluitbreiding voor IBOR (groen, wegen en kunstwerken). Daarom is er met ingang van 2024 structureel € 50.000,- nodig voor beheer en onderhoud. Dit bedrag is meegenomen in deze kredietaanvraag.

3. De intensiteit van het autoverkeer op de Haanwijk en op de Dorpsstraat is hoog, waardoor de veiligheid van de fietser in het geding kan komen.

De intensiteiten op beide wegen zitten op de grenswaarde van wat maximaal acceptabel wordt geacht. De maximaal gewenste intensiteit op een fietsstraat is 2.500 motorvoertuigen per etmaal, de intensiteit op deze wegen is 3.000 motorvoertuigen per etmaal. Daardoor moeten we een alternatief realiseren voor het autoverkeer. We treden hierover in overleg met de provincie. Benodigde maatregelen komen terug in het Meerjarenverkeersmaatregelenplan.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

De kosten voor het realiseren van het snelfietspad zijn geraamd op € 4.715.000,-, € 400.000,- wordt gedekt uit de GREX Snellerpoort. Daardoor komen de bruto lasten op € 4.315.000,-. De dekking is meegenomen in de besluitvorming omtrent de Strategische Heroriëntatie. De provincie Utrecht subsidieert een bedrag van € 3.104.779,- (90% voor kunstwerken, 65% voor aanleg en aanpassing van infrastructuur). Daarom stellen we uw raad nu voor een krediet van € 1.210.221,- ter beschikking te stellen.

We hanteren een afschrijvingstermijn van 25 jaar, dat resulteert in een kapitaallast van € 72.613. (miv 2025). In de jaren ervoor hebben we rentelasten. We gaan pas afschrijven het jaar volgend op gereedkomen: vanaf 2025. Daarnaast is er met ingang van 2024 structureel € 50.000,- nodig voor extra onderhoud.

In de begroting 2021 is een gemeentelijke investering van € 3.733.000,- opgenomen. De hogere subsidiebedragen van de provincie enerzijds en versoberingen in het ontwerp anderzijds leiden tot een fors voordeel voor de schuldquote,

omdat het gemeentelijke investeringsdeel € 2.522.779,- lager is dan verwacht. De jaarlasten gaan daardoor fors lager uitvallen. De totaal begrote jaarlasten worden vanaf 2025 € 122.613,- (in plaats van € 209.055).

Communicatie

Na positieve besluitvorming door de raad wordt hierover gecommuniceerd met een persbericht. Daarnaast wordt er via de reguliere kanalen, zoals de Informatiepagina in de Woerdense Courant en via de social media van de gemeente, gecommuniceerd over dit besluit.

Vervolgproces

Het tracé is momenteel uitgewerkt op het niveau van een Voorlopig Ontwerp. Dit moet worden uitgewerkt naar een Definitief Ontwerp en een bestek, zodat het werk aanbesteed en uitgevoerd kan worden. Na positieve besluitvorming door uw raad, wordt een projectgroep samengesteld die dit verder gaat uitwerken. In deze nadere uitwerking volgt ook verdere participatie met belanghebbenden. Belanghebbenden worden hier ter zijner tijd persoonlijk voor uitgenodigd.

De werkzaamheden worden in de periode 2021 - 2023 uitgevoerd, waarna de route als geheel uiterlijk 31 december 2023 gerealiseerd is.

Bevoegdheid raad

De raad is bevoegd om over dit voorstel een besluit te nemen op grond van artikel 189 van de Gemeentewet en artikel 108 juncto 147 van de Gemeentewet.

Bijlagen

- Raadsbesluit snelfietsroute Woerden - Utrecht, geregistreerd onder zaaknummer D/21/018554
- Voorlopig ontwerp snelfietsroute overkluizing Cattenbroekertunnel, geregistreerd onder zaaknummer D21/008604
- Voorlopig ontwerp snelfietsroute deel achter Minkema en SC Woerden, geregistreerd onder zaaknummer D21/008605
- Voorlopig ontwerp snelfietsroute deel Veldwijk (1), geregistreerd onder zaaknummer D21/008609
- Voorlopig ontwerp snelfietsroute deel Veldwijk (2), geregistreerd onder zaaknummer D21/008611
- Voorlopig ontwerp snelfietsroute deel Veldwijk en Breeveld, geregistreerd onder zaaknummer D21/008612
- Voorlopig ontwerp snelfietsroute deel Haanwijk, geregistreerd onder zaaknummer D21/008615
- Voorlopig ontwerp snelfietsroute deel Uitweg en Dorpsstraat, geregistreerd onder zaaknummer D21/008616
- Voorlopig ontwerp snelfietsroute deel Harmelerwaard (1), geregistreerd onder zaaknummer D21/008617
- Voorlopig ontwerp snelfietsroute deel Harmelerwaard (2), geregistreerd onder zaaknummer D21/008618
- Visual Haanwijk Harmelen, geregistreerd onder zaaknummer D/21/021926
- Visual Uitweg Harmelen, geregistreerd onder zaaknummer D/21/021928
- Risicoinventarisatie, geregistreerd onder zaaknummer D21/014551
- Kostennota SSK obv VO, geregistreerd onder zaaknummer D/21/021914 (GEHEIM)
- SSK raming obv VO, geregistreerd onder zaaknummer D/21/021917 (GEHEIM)